

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hozd: Vidékre postán adású.
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Nyenyedőre . . . 18 korona Nyenyedőre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagybuda, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok ossz. Előfizetések és hirdetések
 számadására nem vállalkozik. Kiadóhivatalhoz intézendők

„Magyarországra boldog jövőendő vár.”

A Budapestre érkezett angol tiszt nyilatkozata Magyarországról.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Phararyn, a Budapestre érkezett angol vezérkari százados egy nála járt újságírónak kijelentette, hogy Magyarországnak nincs mitől tartania, mert az ántánt államok nem fognak egy nemzetet szabad prédára kiszolgáltatni semmiféle nemzeteknek. Magyarországra boldog jövőendő vár, a békekongresszus úgy fog dönteni, hogy ne keltse a megbántottság érzetét Magyarországon és megadja az ország szabad fejlődését.

Az angol vezérkari százados kijelentette még, hogy rendkívül meglepte Budapest népessége és Magyarország kulturáltsága. Hosszabb ideig fog Magyarországon maradni és állandó összeköttetésben lesz az antant hadsereggel, informálni fogja az antantot Magyarország állapotáról és mindent megfog tenni a szénkérdés megoldására.

Szociális tettek kellenek!

Egyik nagyváradai előkelő cég tulajdonosa — nem hadseregszállító! — mondotta tegnap a következőket:

— Kilenc tisztviselőm jött haza a háboruból. Mind a kilenc derék, szorgalmas ember. El akarták foglalni hivatalukat. A négy és fél éves háboru alatt természetesen alkalmaznom kellett ideiglenesen másokat helyettük. Legnagyobb részét nők, derék, szorgalmas, intelligens leányok, családját segíyezi mind, ha elbocsájtom őket, akkor kilenc család tönkremegy. Ha a visszatért tisztviselőknél nem adom meg kenyerüket, akkor megint ez a kilenc család lesz koldussá. Munka ellenben nincs, hiszen az eddigi vállalatokat nem tudjuk lebonyolítani, munkást kapni nem lehet, szállítani nem lehet, minden megállott az üzleti, a termelő világban. Mit tegyek? Ujra felfogadtam a régi kilenc tisztviselőt is, meghagytam az ideigleneseket is, fizetem mindeniket, a visszatérteknek megmondottam, hogy félévig biztosítva vannak nálam . . .

— És ha félév múlva megint nem kapnak állást másutt?

— Hát akkor még tovább is tartom őket. Mit tegyek? Az embereknek élni kell — de az élethez *rend kell*. Dolgot csak úgy tudok adni nekik, hogy csak délelőtt van hivatalos óra, akkor is egy óra alatt elvégzünk mindent, a többi csak időöltés. Így eltöltjük az időt, míg bírja a zsebem. Aztán — aztán magam sem tudom, mi lesz.

Ime egy felette nehéz probléma: a harctérről hazajött tisztviselők, különösen a magántisztviselők elhelyezése. És ime egy példás megoldása az ideiglenes segítésnek. De ezt nem teheti mindenki és nem teheti örökké senki. Egy órai munkaidőre berendezkedni sehol sem lehet. A hazatérteket el kell helyezni, az ideiglenes alkalmazottakat szélnek eresztetni megint nem szabad. Kell valami megoldást találni — ezt a megoldást pedig csak az élet, a rend adhatja meg.

Ha az egész országban helyreáll a rend, a termelés, a forgalom biztonsága és gyorsasága, akkor mindenki ei fog helyezkedni.

A rend első feltétele: a kormányforma szilárdsága már megvan. A közársaság Magyarországnak immár senki által kétségbe nem vonható törvényes államformája, hiszen a volt uralkodó törvényes hozzájárulásával határozott felette teljesen szabadon a nemzet és ezt a határozatot nemcsak elismerte, hanem annak konzekvenciáit levonta magára a volt uralkodóház legmagyarabb tagja, legjelesebb katonája és legelső polgára is.

Az előfeltétel megvan. A kormánynak kezében van olyan hatalom és bizalom, aminővel még Magyarországon kormány sohá nem rendelkezett — éljen hát vele teljes eréllyel.

Az építés, a termelés, az alkotás ideje immár itt van. Vége a háborúnak, katonára csak annyiban van szükség, a mennyiben a rend fenntartása és esetleg a betörő bandák elleni védekezés szükségessé teszi. Bele lehet álli-

tani a nagy munkába az egész nemzet — csak rend, biztonság legyen minél előbb. Ezek a hazatérő katonák elsősorban érdemelik meg, hogy rájuk gondoljanak. Nem akarják ők senkinek a kenyerét elvenni, csak a maguk régi becsületes polgári kenyerét követelik teljes joggal. És míg ezt meg nem kapják városban és falun egyaránt, addig nem tudnak megnyugodni és addig nem is lesz nyugalom.

Itt a háboruból a békére való átmenet eseményi szálaból szövdő bonyolult gépezete: állítsuk bele elsősorban a harcból hazatérteket. A magánvállalkozások, üzletek is fellendülnek, alkalmazzanak elsősorban volkatonákat.

Sok elégedetlenség elcsitul, sok láz elhamvad, sok forrongó vulkán fog átalakulni békés munka kazánjává, csak az itthoni vezetők szive szólaljon meg, mint megszólalt annak a derék embernek, a ki inkább a magát osztja meg alkalmazottaival, de azt akarja, hogy aki az ő nevéhez füzte existenciáját, annak meg is legyen a kenyeré. Neki kevesebb fog jutni, de valami fog jutni mindeniküknek.

Jól esik a sok szociális szavalás közepette egy szociális tetről is hallanunk. Egy szerény ember zajtalan cselekedete volt; nem bántjuk meg vele az illetőt, hogy a nevét kiplakátozzuk, de ideírjuk, amit tett, kövesse a példát mindenki, akinek módjában áll.

Kevesebb elsietett szociális ígéretet, több okos szociális tettet — ez a rend helyreállítása!

*

Ágoston Péter főispán-kormánybiztos beigtatása.

Tegnap délelőtt ment végbe dr. Ágoston Péter jogakadémiai tanár, Biharmegye és Nagyvárad város ujonnan kinevezett főispán-kormánybiztosának beigtatása. Az installáció minden pompa és külső fény nélkül folyt le, épen azért komoly méltósággal, a mai nagy időknek megfelelően.

A régi törvényhatósági bizottság tagjai meglehetősen kevés számmal jelentek meg az ülésen. Csak a régi függetlenségi és demokrata harcosokat láttuk a padsorokban, a többiek távolmaradtak.

Elmaradtak a küldöttségek is, nem szónokolt senki, nem ígértek hangos frázisokkal támogatást, utolsó csepp vérig tartó hűséget.

Szürkén, egyszerűen történt minden, dolgozni akaró és tudó emberekhez méltóan.

Rimler Károly polgármester pontban 11 órakor nyitotta meg az ülést. Közölte, hogy az ülés egyetlen tárgya dr. Ágoston Péter főispán beigtatása, felolvasta a belügyminiszter leiratát és kijelölte a küldöttség tagjait, Cser János, Halász Gyula és Tabéry Ármint törvényhatósági bizottsági tagokat, akik dr. Grósz Menyhért vezetésével megjelentek a kormánybiztos hivatalában és meghívták a közgyűlésre.

Dr. Grósz Menyhért a következő szavakat intézte Ágoston Péterhez:

— Tisztelt főispán-kormánybiztos polgártárs! Boldog vagyok, hogy a magyar köztársaság első nagyváradai főispánját a diszgyűlésre meghívni szerencsém van.

Ágoston Péter viharos éljenzés között lépett a közgyűlési terembe és letette a köztársaságra az esküt.

Lukács Ödön főjegyző szép beszédben üdvözölte a város nevében a főispánt. Kifejezte azt a reményét, hogy az új főispán megvalósítja mindazokat a nagy teendőket, amelyeket a jelenlegi súlyos viszonyok között a város és az ország érdekében el kell végeznie. Igéretet tett, hogy a város tisztviselői támogatni fogják ebben a nagy munkájában a főispánt.

Ágoston Péter a következő beszédet mondta:

— Szívem legmelegebb érzésével mondok köszönetet azért az előlegezett bizalomért, amelyről nagyon jól tudom, hogy ilyen ünnepi pillanatban némi túlzást is tartalmaznak. Óriási munka vár reánk és mivel én csak egy ember vagyok, ezt a munkát együtt fogjuk elvégezni. Az építés nehéz munkája vár reánk, amit megnehezít az a körülmény, hogy vannak, akik önzésből megzavarják ezt a munkát. Ezért a rend fentartása a legelső kötelesség. Eddig a polgárság támogatta a Nemzeti Tanácsot, most kérem, támogasson engem, de nemcsak erkölcsi és anyagi szempontból, hanem mindenki saját személyében is. A vagyonunkról és életünkéről van szó.

— A nemzetek fogalma a háború alatt megváltozott, mert a világ elfogadta Wilson elveit, amelyek szerint a vérségi és nyelvi kapcsolatban élő népeknek egységet kell alkotniuk. Nemzetiség most már nincs, az megszűnt. Nagyvárad eddig példát mutatott abban, hogy a románoknak és magyaroknak

hogyan kell megérteni egymást. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy megtaláltuk a bölcsék követét, hanem azt, hogy közöttünk, az értelmiség és a komoly elemek között nem volt sem elvi, sem gyakorlati összeütközés. Hiszem azonban, hogy amit itt, Nagyváradon sikerült megcsinálni, sikerülni fog az egész országban.

— Azoknak a világnézeti különbségeknek is el kell tűnni, amelyek a felekezetek között voltak. Kérem Nagyvárad város polgárait, mutasson példát a vidéknek e tekintetben is.

— Más, félreértésből eredő ellentétek is vannak. Az emberek nagy része nem azért csatlakozott a forradalomhoz és az azt követő mozgalomhoz, mert meggyőződése volt, hanem azért, mert azt hitték, hogy így nekik egyénileg jobb lesz, hogy az állam ellátja őket mindennel, anélkül, hogy dolgozni kellene. Kérem, világosítsák fel az embereket, hogy ezután sem fog az égből hullani a kenyér, a ruha, sőt ezután többet kell érte dolgozni mindenkinek. Az új világ erkölcsé az lesz, hogy aki többet dolgozik, az többet kap.

— Addig, amíg az új rendszer megtalálja a megfelelő megoldást, azt kell belevinni mindenkinek a vérébe és meggyőződésébe, hogy ha más eredménye nincs is eddig a kormánynak, mint hogy megszüntette a vérontást, akkor megérdemli, hogy bizalommal várják a további munkáját. Ezt az átmeneti bíalmát kérem én is.

— Rendkívüli nehézségek álltak elő, hogy a régi rendszer hirtelen felborult. Óriási bajok szüremaztak ebből, amelyeknek elhárítása ne él. A termelésben nagy zökkenő állt be, mert a hadifoglyok elmentek és meg kell várni, amíg visszajönnek a mi katonáink.

— Azt fogják várni, különösen az értelmiség, hogy szüntessük meg a drágaságot. Ez a kérdés azonban annyira összefügg az ország termelésével, hogy csak helyi enyhítéssel lehet szó. Nem ígérhetek tehát megoldást, mert láthattuk, hogy eddig bárki állt is elő, javaslattal nem lehetett segíteni.

— Áttérek azokra a feladatokra, amelyek a városra várnak. Az igazgatás nem felel meg az új kor szellemének. A kormány át fogja alakítani olyanná, hogy mindenki, aki a városban él, részt vehet benne. Mi sem természetesebb, mint az, hogy valaki, ha vagy nával biztosítva nem lehet olyan önzellel, hogy a saját érdekeit nézze, a tisztviselő pedig kénytelen ennek a vagyonból kiinduló nyomásnak engedni. Az alkotmányozó gyűlés meg fogja változtatni ezt az állapotot, új alapokra lekteti a törvényhatóságot is, amelynek tagjai nem sokáig ülnek itt együtt.

— A városnak azonban nem csak az igazgatás a feladata, hanem az is, hogy gondoskodik a polgárság szükségleteiről, a betegekről, csecsemőkről, anyákról, munkásokról. A munkanélküliség kérdése, a csecsemők, anyák, szegények ügye városi politikai kérdés. Itt szükség van nagy anyagi eszközökre, ami úgy érhető el, ha a város maga is belép a termelő munkába. Az élelmiszerekkel való ellátásnál nagy változás szükséges. Az adózás az ingatlanok értéke szerint, általában a progresszió alapján fog történni.

— Most a tisztviselők köz akarok szólni. A város tisztviselői munkásai lesznek a városnak. Nem szolgák, nem vezetői, nem tisztviselői, hanem dolgozni fognak és az ügyek elintézésével nem a személy, hanem az ügyet fogják nézni. Itt is nagy átalakításra van szükség. Nagy pocsklás folyik a

munkaerővel. Ezt meg kell szüntetni és egy központi szövet kell létesíteni, melynek a vezetője tájékoztatni tud mindenkit arról, hogy mit hol intéznek el.

— Ennek a programnak a megvalósításához egy emberöltő kellene, de be kell látni, hogy napok alatt évszázadokat ugrottunk, a városnak akkor legalább egy emberöltőt kell ugornia. Ezt belátva kérek mindenkit, hogy működjék közre a feladatok megoldásának nagy munkájában. (Éljenzés, taps.)

Rimler Károly polgármester 10 perc szünetet rendelt el, amíg a jegyzőkönyvet elkészítik.

Szünet után a jegyzőkönyvet felolvasták és ezzel az ülés véget ért.

A világítás és a vízmű üzemének biztosítása.

Nem titok s az egész város közönsége tud róla, hogy a szén dolgában éppen nem kecsesgató helyzetben vagyunk.

A háború négy esztendeje alatt az ország több városában kellemetlen zavarok voltak a világítás terén a szénhiány miatt. Most azonban, mikor már várjuk a kibontakozást, komoly veszedelem fenyegeti Nagyváradot, annyiban, hogyha gyors intézkedés nem történik a Szénközpontnál és a kereskedelemügyi miniszteriumban, hogy Nagyvárad részére szenet szállítsanak, könnyen beállhat az a veszély, hogy Nagyvárad villamos üzeménél, sőt ami még ennél is fontosabb, a vízszolgáltatásnál nagy zavarok lesznek.

Nem akarunk ijedelmet kelteni, mert rövid időre még van valami szénkészletünk, de ha figyelembe vesszük, hogy szénkészletünk nagyon kevés és hogy külföldről nem szállítanak szenet, a hazai szénbányákban pedig igen kevés a munkás, mert egy jó részük, a hadimunkások, otthonba távoztak s ami hazai termelés van is, azt a vasutak részére foglalták le, — rendes körülmények között alig van kilátás, hogy a szükséges szén ezen fontos két városi üzem részére Nagyváradra érkezzen. A legfontosabb feladat tehát, hogy a Központ és a kormány segítségünkre siessen.

Különösen a vízhiány megakadályozása sürgős, mert Nagyvárad város százezernyi lakosa nem maradhat esetleg víz nélkül. A régi kutak be vannak tömve, teljesen a vízvezetékre vagyunk utalva.

Jól tudjuk, hogy a város tanácsa már táviratban feltárta a helyzetet úgy a szénközpont kormánybiztosánál, mint a kereskedelmi miniszternél, azt is elhisszük, hogy midkét helyen bizonyára a legjobb akaratra talált a város kérelme, de viszont azt is tudjuk, hogy oly nagy ügyek várnak elintézésre a kormánybiztosnál és a miniszteriumban, hogy késedelmes lehet az intézkedés.

Tegnap irányadó és feltétlenül szakértő kiváló szakférfiak is aggasztónak találták a helyzetet, amelyen gyorsan segíteni kell. Meg kell ragadnunk minden alkalmat, hogy Nagyvárad városa szénhez jusson.

Felmerült az az eszme, hogy a végső szükségben tegye meg a város a sürgős intézkedéseket, hogy az aránylag legközelebb eső bodonosi szénbánya és a még közelebb eső almamezői szénbánya termékeiből sze-

rezze be a város a két üzeméhez szükséges szenet.

Ne értessünk félre, jól tudjuk, hogy az említett két bánya szénterméke gyöngye, kicsi a kalóriája, legfeljebb nagyobb mennyiségben pótolná némileg a rendes kőszént; de végső szükségben talán lehetne a veszedelmet elhárítani a gyöngye bányatermékekkel is. A fuvar nem lehet akadály, mert minden eszközt igénybe lehetne erre a célra venni, csak hogy a vízmű és villanytelep üzemében zavar ne álljon be addig is, míg megfelelő szenet kapunk.

Ajánljuk az intéző körök figyelmébe.

Habsburg József névváltoztatása Alcsuthi Józsefre.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) Budapestről jelentik: József főherceg a köztársaságnak tett hűségesküje után szabályszerűen felszerelt kérvényt nyújtott be a belügyminiszteriumba, amelyben Habsburg-Lotharingiai József nevének Alcsuthi József-re való átváltoztatása megengedését kéri.

A szerbek bevonultak Szegedre.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Szegedről jelentik: Szerb reguláris csapatok szombaton, a hó 16-án bevonultak Szegedre. A fegyverszünet feltételei szerint a Marosnak a Tiszába való betorkolása demarkációs vonal, a szerbek tehát néhány kilométerrel beljebb helyezkedtek el.

Miért késik az előzetes béketárgyalás.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az előzetes béketárgyalások késedelmének oka az antant államok egyenetlenkedésében rejlik. Amerika Magyarországgal, Németországgal és a volt Ausztriával szemben enyhébb bánásmódot követel, mint a többi szövetségesek. Nem csekély gondot okoz a szövetségeseknek a délszláv állam és Olaszország között kitört konfliktus, azonkívül az antant-államok tartanak attól, hogy a békekonferencia eseményei saját népeikre rossz hatással lesznek.

Páris ünnepe Elzász-Lotharingia visszacsatolása napján.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Elzász-Lotharingiának Franciaországhoz való csatolását rendkívül nagy ünneppel ülték meg. Egész napon át nagy tüntető tömegek vonultak át a városban, a menetben amerikai és angol katonák is részt vettek. Poincaré nagy ovációban részesítette az elnököt és Clemenceaut.

A csehek 200.000 katonát mozgósítanak ellenünk.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) A cseh szokol csapatok vezére proklamációt bocsátott ki, amelyben a felszerelt cseh katonákat felszólítja, hogy vonuljanak be ezredeikhez és készüljenek Magyarország ellen. A hír szerint ez a hadsereg 200.000 főnyi lesz.

A népkormány ruharendelete.

Ruha, fehérnemű és cipőkészletét mindenki tartozik bejelenteni.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) A hivatalos lap hól napi száma kormányrendeletet fog közölni, amely szerint az egész ország területén minden 18 évesnél idősebb férfilakos tartozik ruha, fehérnemű és cipőkészletét a hatóságok rendelkezésére bocsátani. A rendelet megjelenésétől kezdve senki nek sem lehet több készlete három rend felsőruhánál (3 nadrág, 3 mellény, 3 kabát), három pár cipőnél, hét alsónadrágnál és hét ingnél (a hálóinget is beleszámítva). Aki a hatóságokat félrevezeti, attól az összes készletek, egy rend ruha kivételével elkoboztatnak, azonkívül 2000 korona pénzbüntetésre és hat hónapi elzárásra ítéltetők.

Pozsony, Moson, Vas és Sopron megyéket Német-Ausztria követeli.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az államtanács mai bizalmas ülésén elhatározta, hogy Pozsony, Moson, Vas és Sopron megyék egységes német telepes területeit Német-Ausztriához tartozóknak nyilvánítja, mert ezen területek Bécs élelmezése szempontjából nélkülözhetetlenek. A német-osztrák államtanács a békekongresszuson ragaszkodni fog ahhoz, hogy ezen területek Német-Ausztriához csatoltassanak.

Az államtanács ez ülésen hozott határozata értelmében utasították a közlélmzési hivatalt, hogy bevásárlókat küldjön Magyarország nyugati vármegyéibe.

Amerikai csapatok Fiumében, Triesztben és Cattaróban.

Fiuméba a szerbek is bevonultak.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) Fiuméből jelentik: Ma délelőtti három amerikai tiszt érkezett a városba, akik közölték az Egyesült Államok nevében, hogy a délszláv államok területét amerikai csapatok fogják megszállani. Fiuméba, Triesztbe és Cattaróba 1000—1000 amerikai katona érkezik. A megszállás azért történik, hogy

rend legyen és biztosítsanak az egyes államok törekvései.

Ugyancsak ma érkeztek Fiuméba az első szerb csapatok. A szerb parancsnoknak kormányától az az utasítása van, hogy az olasz csapatokat a város megszállásában akadályozza meg.

A Németország által fizetendő milliárdok.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A Matin szerint Franciaországnak Németországgal szemben támasztott pénzbeli követelése háromszáznegyven milliárdra fog rugni.

Ebben az összegben benne foglaltatik kamatos kamatokkal együtt az az összeg is, amelyet 1870-ben Franciaország fizetett Németországnak. Száz-

negyven milliárdot rokkant nyugdíjakra, egyéb háborus költségekre ötven milliárdot, újjáépítésekre szintén ötven milliárdot és kárpótlás címén száz milliárdot kell Németországnak fizetnie.

Amennyiben Németország ezen összegek megfizetésére nem hajlandó, Franciaország nem bocsátkozik béketárgyalásokba.

December tizedikén Wilson nyitja meg a békekonferenciát.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Svájci Távirati Ügynökség értesülése szerint bizonyos, hogy Wilson elnök Lansing államtitkár kíséretében Európába fog jönni és december tizedikén megnyitja a békekonferenciát.

A volt német trónörököszt Vieringen szigetére viszik.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A lapok jelentése szerint bizonyos előkészületekből arra lehet következtetni, hogy a volt német trónörököszt legközelebb Vieringen szigetére viszik.

A villamáram-fogyasztás korlátozása.

Az ipartelepek helyett a szórakozóhelyeken korlátozzák a fogyasztást.

Nagyvárad város hatósága, tekintettel arra, hogy bőséges szénkészlet nem áll a városi villamos telep rendelkezésére, az áramfogyasztás korlátozását rendelte el. Ez a rendelkezés azonban egyes iparüzemekre nézve a közérdeket is érintő igen érzékeny hátrányokat okoz, miért is a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a rendelkezés megfelelő módosítása érdekében a következő átiratot intézte a polgármesteri hivatalhoz:

Polgármester urnak

Nagyvárad.

A városi hatóságnak ama legutóbb kiadott rendelkezése, mely a villamos-áramfogyasztást lényegesen korlátozza — rendkívül hátrányosan érinti városunk villamos üzem erővel dolgozó ipartelepeit.

Főként a Hungária cipőgyár és a nyomdaüzemek szenvednek a megszorító rendelkezés hatálya alatt, holott a cipőgyár minél intenzívebb termelését népruházkodási érdekek követelik meg, a nyomdák üzemben tartásához pedig a hirszolgálat nagy fontos ságu érdekei fűződnek.

Tisztelettel kérjük azért, sziveskedjék az áramfogyasztás korlátozásáról szóló rendelkezést az említett üzemekre nézve hatálytalanítani s amennyiben bizonyos redukción az áramfogyasztásban megokoltak, úgy kérjük a szórakozó helyek: kávéházak, mulatók, színház stb. fogyasztását — esetleg a zárás idejének szabályozásával — csökkenteni.

Nagyvárad, 1918. nov. 18.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:

Dr. Moskovits József
elnök.

Dr. Oláh Béla
titkár.

Belépések a radikális pártba

A kiskereskedők gyűlése.

A nagyvárad kiskereskedők vasárnap délelőtti gyűlést tartottak a kereskedelmi és iparkamara nagytérképében, amely ez alkalommal zsúfolásig megtelt.

Weisz Mór elnök megnyitó beszédében rámutatott a forradalom által teremtett új helyzetre, amelynek örömdetes hatását már is látjuk. Az új szellemet a kiskereskedőknek is támogatni kell s az új rend táborához kell állania.

Dr. Fried János, a radikális-párt főtitkára rámutatott a kereskedők helyzete a háború alatt: minden bajért őket okolták s nem tudtak védekezni, mert nem voltak semmiféle politikai szervezetben. Válaszolt a radikális-párt kereskedelmi politikáját.

Wasserstrom Sándor a szociálista-párt törekvéseinek előnyeit fejtegetve, azt indítványozta, hogy a kiskereskedők a szociálista-párthoz csatlakozzanak.

Dr. Fried János, majd dr. Breuer Oszkár reflektáltak az indítványra s a radikális párt-hoz való csatlakozásra kérték a kiskereskedőket.

A gyűlésen jelen voltak egyhangulag elhatározták, hogy egyénileg és testületileg belépnek a radikális-pártba s ezt küldöttség útján jelentik be dr. Grósz Menyhértnek, a radikális-párt elnökének.

A nagyvárad orvosok igen tekintélyes része tegnap délután a városházán értekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy belépnek a polgári radikális pártba.

A franciák e hét végén Budapesten lesznek.

A sok ellentétes hír között, melyeket nemrég még a kormányhoz közelálló vezető emberek egyike is megcáfolt, most már van positívum is. A hadügyminiszter értesítette a budapesti katonai ügyosztályt, hogy *sombatra egy francia hadosztály fog bevonulni* s ezek közt talán színes katonák is lesznek.

Az entente csapatok Budapesten kívül még néhány fontosabb vasuti csomópontot szállnak meg. Az entente csapatok 20-án indulnak el Ujvidékről. Az entente parancsnoksága e naptól fogva naponként 10 vonatot küld tiz napon át.

Az első csapatok 21-én, csütörtökön indulnak. Velük jön Pathé tábornok, hadtestparancsnok és Henrys tábornok. Az első hadosztály 8-9000 emberből áll, azonkívül jön egy lovasdandár s egy gyalomati ezred. Később még két hadosztályt indítanak utána. A legénységet kaszárnyákban helyezik el, a tisztek részére szállókban foglalnak le lakásokat.

Hazajöttek a 4-es honvédek

Vasárnap délelőtt érkezett meg a nagyvárad honvéd háziere két zászlóalja. Sok ezer ember várta a vonatot, akik, anyák feleségek és testvérek, akik valakit, a legkedvesebbet akarták végre magukhoz ölelni. Kivonult a jogakadémia ifjúsága, nemzetiszínű zászló alatt és a helybeli románság küldöttsége Csorogár Romulus vikárius, Lázár Aurél és Árdeleán Jusztin vezetésével. Tizenegy órakor megérkezett Ágoston Péter és Rimler Károly polgármester.

A sinek mentén a hadapródiškola növendékei állottak fel és a zenekar is elhelyezkedett.

A vonat egy órakor érkezett meg, a zenekar rázendített a Rákóczi-indulóra. A hosszú vonat lassan, méltóságteljesen kigyózott be a pályaudvarra, ahol egerverő éljenzésbe tört ki a várakozó közönség. A fiúk, a fiatal öregek, akik a nyomoruság és vér földjéről tértek vissza, boldogan mosolyogva lengették sapkájukat.

Virág, cigaretta, sóskifli jutott a fiatal lányok kezéből minden katonának. Bő lakoma után sorakozott fűt a kürtös és Ágoston Péter intézett megható szép beszédet hozzájuk. Figyelmeztette a katonákat, hogy a háború nem volt eredménytelen, mert egy új, boldog hazába térhettek haza, ahol azonban mindenkinek dolgozni kell.

Dr. Lázár Aurél román nyelven szólt a katonákhoz, majd Adorján ezredes mondott üdvözlő beszédet. Kratochwil Károly ezredes katonás szavai után megindult a menet a városba. Az uton végig virágot szórtak a sáros bakkancs alá, kendők intogattak az ablakokból — amíg be nem értek a lakatnyába.

Adjunk lakást a harctérről hazaérkező tiszteknek.

Leszerelés végett a harctérről rövidesen hazaérkeznek a 37-ik, a 4-ik honvédegység, a 34-ik tábori tüzérezred és az 1-es huszárezred tábori alakulatai, valamint a 20-ik tábori honvédhadosztály.

A csapatok leszerelése több napot vesz igénybe s mivel a szállók az eddig hazaérkezett csapatok tisztjeivel teljesen megteltek, a hazaérkező tiszteket nem tudjuk elszállásolni.

Felkérem tehát Nagyvárad város hazafias polgárságát, hogy felesleges szobákat ajánlják fel e nemes cél érdekében a hazatérő tisztek elhelyezésére, előre bocsátva azt, hogy csak egy pár napig, legfeljebb 1-2 hétig veszik igénybe a szobákat, a mennyiken a leszerelés után azonnal eltávoznak.

Amennyiben önkéntes felajánlás útján nem állna elegendő szoba rendelkezésünkre a hazatérő tisztek elszállásolására, úgy kénytelen lennék a végső esetben a beszállásolási törvény alapján minden nélkülözhető szobát elküldeni.

Azon reményben, hogy erre nem lesz szükség, kérem, hogy a felajánlandó szobákat Nagyvárad város tanácsának katonai ügyosztályában (Városház, II. emelet 31. sz.) esetleg telefonon (telefonszám 108.) jelentsek be.

Eleméry Ferenc,
katonaiügyi tanácsnok.

A polgárőrség közleményei

A polgárőrparancsnokság felhatalmazása alapján dr. Maliszsa Géza járásbíró és Goldburg Ferenc pt. számvizsgáló arra kéri a Szent János-utca 54-84. (páros), illetve 41-61 (páratlan) számok alatt lakó, továbbá Füzes-utca 1-19. (páratlan), 2-18. (páros) számok alatt lakó, végül Fürdő-utca, Szigligeti-utca és Bajza utcai polgárőri szolgálatra kötelezett férfi lakosokat, hogy folyó évi november hó 19-én (kedden) délután 6 órakor az uri-utcai (Orsolya zárdabeli) polgárőri parancsnokság helyiségében tartandó értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Felhívom a váraljai kerülethez tartozó összes polgárőr urakat, a már jelentkezetteket éppúgy mint azokat, akik eddig nem jelentkeztek, hogy kedden november 19-én d. u. 6 órakor a Váraljai parancsnokság irodában Baros u. 2. katonai élelmezési raktár, feltétlenül jelenjenek meg, ezeket a kerületeket lényegesen érintő és igen fontos dolgok megbeszélésére. Tartsa mindenki nemcsak hazafias kötelességének, hanem saját érdekében halaszthatatlannak a pontos megjelenségét.

A váraljai polgárőrség
katonai vezetője.

A Szent László-tér, Pável és Őr utcai polgárőrség tagjait értesítjük, hogy e heti szolgálati beosztásuk a Weisz Vilmos fűszer Róna Andor divat és Czillér Imre féle áruház kirakatában van kifüggesztve. Felkérjük az őrség tagjait, hogy kölcsönösen, egymás érdekeit megvéve a szolgálatot pontosan teljesítsék. Az újonnan beosztott tagokat felhívjuk, hogy az eskü letétele céljából a főparancsnokság Városháza földszint 11. sz. jelenjenek meg s ennek megtörténte után igazolványukat a körzeti parancsnoknál az újvárosi takarékpénztár helyiségében átvenetik.

A polgárság indolens rétegének figyel

mébe ajánljuk azt a példaadó magatartást, amellyel *Elemér* Ferenc katonai tanácsos polgári kötelességét teljesíti. Minden harmadik éjszaka fegyveresen járja be körletének utcáit, dacára egész napi fárasztó, idegítő munkájának.

Nagysötétág, Kiság, Mélyárokoldal lakóit kérjük, szerdán, 20-án délelőtt 11 órakor, Körösoldal, Liget, Görögoldal lakóit, csütörtökön délelőtt 11 órakor, Hágóoldal, Felsődorongos lakóit, pénteken, 22-én délelőtt 11 órakor, Aranyoldal, Törkölymérőut lakóit, szombaton délelőtt 11 órakor a polgárőrség főparancsnokságának 11. számú szobájában szigorú büntetés terhe alatt megjelenjenek.

A fegyverszünetet Magyarország sikerének tartják a csehek.

Mozgósítást követelnek ellenünk.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: A királyi palota udvarán nagy gyűlés volt a következő programmal:

— Tiltakozás a magyaroknak tót testvéreinkkel szemben követett vérszomjas fellépése ellen.

A szónokok kifejtették, hogy a magyarok megkísérik a tótok újabb leigázását.

— Mozgósítsunk! Halál a gyilkosokra! Tót vér folyik, mentsük meg testvéreinket, kiáltották.

Az egyik szónok kijelentette, hogy a Magyarország és az antant között létrejött fegyverszünet a magyarok sikerét jelenti.

Ma nem Wilson, hanem Károlyi parancsol a tót földeken — mondta a szónok. — Megeshetik, hogy a tótok nem a prágai, hanem a budapesti parlamentbe fogják küldeni képviselőjüket.

A gyűlés ezután tüntető menetté alakult.

Gróf Andrássy Gyula a népkormány egyik béke delegátusa? Budapestről jelentik: A 8 órai Ujság közli: Politikai körökben híre jár, hogy a közelgő békekonferencián a népkormány gróf Andrássy Gyulának is szerepet szánt. A hír szerint a magyar kormány béke delegátusai mellett Andrássy is megbízást nyerne a béketárgyaláson való részvételre.

Tanárok és tanítónők a forradalom vívmányairól. A progresszív gondolkozású tanárok és tanítónők között mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy a forradalom eredményeit és annak indító okait népszerű előadások formájában megismertetik a közönséggel. Az előadásokat az iskolahelyiségekben tartják meg. A mozgalom vezetői kérik a Károlyi párthoz, a szocialista és radikális pártokhoz tartozó tanítókat és progresszív gondolkozású tanítókat, hogy az ismeretterjesztő előadások ügyében ma délután 6 órakor a kereskedelmi iskola helyiségében jelenjenek meg.

HÍREK

ALKONYULÓ NAPUNK . . . *

*Alkonyuló napunk vérkönnyben ragyog —
Mi lesz belőlünk szomorú magyarok?*

*Fátyolba vonjuk a hősi lobogót —
Hej! Nándorfehérvár, Varsó, Ivágorod!*

*Megremegtettük Verdunt, Velencét —
Temetünk régi hirt, büszke szerencsét.*

*Kik elindultak deli leventéknek,
Jönnek elgyötört, megtört vitézek.*

*Rokkant a testünk, rokkant a lelkünk,
Panaszos sebekre gyógyirt hol leljünk?*

*Köröttünk fagyos őszi szél kavargó —
Mi vár ránk holnap magyarok, magyarok?*

*Vonagló városok, lángoló végek —
Feleség, gyermek, könnyezve nézlek.*

*Fekete éjben hulló csillagok —
Megvirrad-e még, magyarok, magyarok!?*
KRÜGER ALADÁR.

* Megjelent az „Élet” vasárnapi számában.

* **Püspöki konferencia.** *Csernoch* János hercegprímás e hét szerdájára konferenciára hívta össze Esztergomba a magyar püspöki kart. A mai időkben különösen nagyfontosságú konferencia előreláthatólag több napig fog tartani és határozatai rendkívül nagy jelentőségűek lesznek. Gróf *Széchenyi* Miklós püspök *Brém* Lőrinc kanonok, egyházmegyei irodaigazgató kíséretében tegnap utazott el a konferenciára.

* **Az Urnők kongregációja** szerdán, folyó hó 20-án reggel fél 8 órakor közösen szentáldozáshoz járul a Szent László plebánia templomban.

* **Inségben a volt királyi család.** Bécsi jelentések szerint a bécsi parlamentben ma azt beszélték, hogy az Eckartsauban tartózkodó Károly ex-császár és családja élelmiszerben nagy hiányt szenved. Ez az inséges helyzet arra kényszerítette a volt uralkodót, hogy kíséretének számát csökkentse. Egy udvari tisztviselő tegnap megjelent a schönbruni kastélyban, hogy onnan a gyermekeknek fehérneműt vigyen. A fehérnemű kiadását megtagadták azzal, hogy arról csak az államtanács rendelkezhetik.

* **Jóváhagyott nyugdíjazás.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy *Kopócsy* Endre városi szántiszt nyugdíjazását, a benyújtott felebbzés elutasítása mellett, jóváhagyta. E szerint egy szántiszt állás megüresedett Nagyvárad városánál, amelyet választás útján töltenek be.

* **A népköztársaság nevében!** Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a bíróságok ezentúl ítéleteiket a népköztársaság nevében hozzák. A bíróságok megjelenésében a „királyi” jelző elmarad. Az ügyészség ezentúl „államügyészség”, a főügyészség „főállamügyészség”, a koronaügyészség „legfőbb államügyészség” lesz. A nagyváradai törvényszék bírói tegnap tették le az esküt a köztársaságra.

* **A Kath. Kör szokásos keddi vetítő előadásai** egyelőre a zavaros szállítási viszonyok miatt elmaradnak. Mihelyt a vasúti viszonyok javulnak, hogy a képek szállítása megtörténhet, az előadásokat ismét megkezdik.

* **Kinevezések a 4-es honvédeknél.** Századosok lettek: dr. *Krüger* Aladár, *Halmos* Károly, *Nemes* Ödön, *Fáber* Rezső, *Székely* Vilmos, *Piltz* József, *Nussbaum* Gyula, *Fehér* Gyula, *Thury* Károly, *Bleyer* Ignác, dr. *Küllev* Pál, *Miczelstädter* Farkas főhadnagyok. *Főhadnagyokká* nevezték ki: *Gajevszky* Dezső, *Braun* Mihály, *Csiki* István, *Borbély* György, *Gáspár* Jenő, *Radnits* Ferenc, *Kárpáti* Béla, *Kis* Bálint, *Pénzes* István, *Vajda* János, *Németh* László, *Gábrriel* Antal, *Pusztay* Pál, *Brill* Lajos, *Soproni* Albin, *Diószeghi* Géza, *Csöreg* László, *Mille* Géza, dr. *Aró* Ernő, dr. *Pálmai* Henrik, *Krausz* Lajos, *Mezei* Jenő, *Puskás* Imre, *Bokor* Gyula, *Leszich* László, *Barabás* Zoltán hadnagyokat. *Hadnagyok* lettek: *Máriássy* Imre, *Kobsin* Lajos és *Bilcz* Antal zászlósok.

* **A Ujságírók Szabadszervezete** ma délután fél 3 órakor az Emke külön termében gyűlést tart.

* **Munkában a polgárőrség.** Az elmúlt éjjel *Labancz* Minály 2099. számú polgárőrnek jelentették, hogy a Széles-utcán 2 katonára egy lovat, egy szekeret, szerszámot és egyéb holmikat kínál eladásra. Miután a 2 katonára magát igazolni nem tudta, több polgárőr bekísért a főparancsnokságra, ahol a katonákat és a szekeret a rendőrség őrizetbe vette. Vasárnap éjjel igen élénk tevékenységet fejtettek ki az egész város területén a polgárőrök. Majdnem minden városrészből jelentettek kisebb csendháborítást, sok helyről lövöldözést. A gyorsan megjelenő polgárőrök a rendet hamarosan helyreállították és a zavargókat a rendőrségnek átadták.

* **A harctérről hazatért magánalkalmazottak gyűlése.** A leszerelt magániszteviselők és kereskedelmi alkalmazottak folyó hó 20-án, szerdán délután két órakor a városháza közgyűlési termében helyzetük javítása érdekében nagy gyűlést tartanak. Ez uton hívja fel a Magánalkalmazott Szövetség az érdekelteket, hogy a gyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

* **Ukrán hadifogoly gyámolító küldöttség** Bécsben. A hadügyminiszter ur 90058—918. számú rendelete folytán közlöm, hogy az ukrán hadifogoly gyámolító küldöttség Wienbe megérkezett és a közeljövőben az ukrán hadifoglyok között szeretet adományokat és pénzt fog kiosztani, valamint az ukránok felett a gyámokodást és gondoskodást az egész országra kiterjedőleg átveszi a rendőrség.

* **Hazaérkezett katonáorvosok jelentkezése.** A harctérről és más szolgálati beosztásról visszaérkezett katonáorvosok tartoznak 24 órán belül az állomásparancsnokságnál (Ó-utca5) jelentkezni. *Katonai állomásparancsnokság.*

* **Káposzta kapható.** Tudatom a város közönségével, hogy Szent László-téri kertgazdasági elárúsítóhelyen és a Viréz-utca sarkán levő volt lábbaolozó-osztály helyiségében első minőségű káposzta kilogrammonként 40 filléért vásárolható. Nagyvárad, 1918. november 18-án. *Lukács* Ödön, polgármester-helyettes.

* **Cipész-kellékek osztása.** Értesítjük a testületünk körletébe tartozó cipész iparosokat, első sorban a háborúból hazajött cipész mestereket, hogy a szakosztály által megszerzett anyagok szétosztása f. hó 19-én, azaz ma, kedden reggel 9 órától fog eszközöltetni, a *Kóhn* Dávid féle bőrkereskedésben. Az Ipartestület elnöksége.

A cseh nemzetgyűlés holnap dönt a Magyarország elleni mozgósításról.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: A Magyarország elleni mozgósításról elterjedt hírekhez a lapok azt a megjegyzést fűzik, hogy a tótországi események miatt számítani lehet néhány fiatalabb korosztály mozgósítására.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: A nemzetgyűlés holnap dönt a mozgósítás ügyében.

Hohenzollern Vilmost a hollandok lefegyverezték.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Szombaton néhány holland katonatiszt jelent meg a volt német császár villájában és Hohenzollern Vilmost lefegyverezték.

Német csapatok felvonulása a keleti határ védelmére.

Budapest, nov. 18. (Saját tudósítónktól.) A Lokalanzeiger jelenti: Német csapatok felvonulóban vannak kelet felé az ottani határ védelmére. Ez a felvonulás a várható bolsevik támadások ellen szól.

Vilmost nem adják ki a hollandok.

Budapest, november 18. (Saját tudósítónktól.) Az ántánt felhagyott Vilmos német ex-császár üldözésével és a hollandiai kormányköröknek ki is jelentette, hogy, mivel már Vilmos magánszemély, nincs semmi kifogása sem az ellen, ha Hollandia vendégbarátságát veszi továbbra is igénybe Hohenzollern Vilmos.

* **Nyilatkozat.** A „Nagyvárad Munkás Ujság” első számában egy velem foglalkozó cikk jelent meg, mely személyemet és hivatalos működésemet a nyilvánosság előtt teljesen ferde világításba helyezte. Nem várom be azt, míg a cikklen kilátásba helyezett feljelentés ellenem megtételek, hanem mai napon már jelentést tettem felettes hatóságomhoz és kérttem, hogy megsértett hivatalnoki és egyéni reputációm megvédése érdekében a sürgős vizsgálatot rendeljék el. Nagyvárad, 1918. évi nov. hó 18. án. Singiáry Gyula forgalmi forók, felügyelő.

* **Halálozások.** Vida Emel Máv. tisztviselő élete 41 ik évében elhunyt. Özvegye, született Szépligetly Terézia és ragyszámu rokonság gyászolja. Temetése ma délután 2 órakor megy végbe a Biharmegyei köz-kórházból a róm. kath. egyház szertartása szerint.

Dr Galamb Sándorné, szül. Schmidt Elsa élete 23-ik évében, boldog házassága 11 ik hónapjában váratlanul elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor megy végbe Verbeczi-utca 2 ik szám alól. Az elhunytat Medgyesre szállítják és a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Az elhunytban dr Galamb Sándor honvédfőhadnagy és hadapródiskolai tanár ifju feleségét gyászolja.

Völgyi István 29 éves korában 2 esztendői harctéri szolgálat után rövid szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, szerdán délután megy végbe a Kaszárnya-utca 11. számú gyászszámtól, a róm. kath. egyház szertartása szerint.

* **Megnyilt a városi könyvtár.** A városi könyvtár olvasótermei ismét a közönség rendelkezésére állanak. Az olvasótermek egész nap nyitva vannak d. e. 9-12 ig, d. e. 7 óráig. Kölcsönzés egész délelőt és délután 4-5 óráig.

* **Adomány.** A Kath. Növédőegyesület anya és csecsemő védelmére dr Galamb Sándorné elhunyt alkalmából koszoru megváltás címén dr Konrád Jenő bábaképezdei igazgató 5 kor. adományozott.

* **Tojást árul a város.** Tudatom a város közönségével, hogy az összes hatóságilag és élelmiszer-üzletekben tojás vásárolható. Egy családtag a kölesjegy e heti szelvénye ellenében 2 darab tojást igényelhet. A

tojás maximális ára további intézkedésig darabonként 70 fillér. Nagyvárad, 1918. november 18 án. Lukács Ödön polgármester-helyettes

* **Szobafestő iparosok gyűlése.** Felkérjük városunk összes szobafestő és mázoló iparosait, hogy f. hó 20-án, azaz szerdán d. u. 5 órakor az ipartestület helyiségében a szakma érdekében okvetlen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az ipartestület elnöke.

* **Felakasztotta magát a rendőrség cellájában.** E. M. fiatalkoru leány lopás miatt került a rendőrségre. Kabátját s más ruhafélét lopott meglehetősen nagy értékben. Tegnap kihallgatás után lezárták az egyik cellába, ahol este öngyilkossági kísérletet követett el, leoldotta a köliényét s azt föl erősítette az ablakra felakasztotta rá magát. A rendőrök hamar észrevették s levágták az eszméletlen leányt, aki később sirva vallotta be, hogy a fogházbüntetésétől való félelem érlette meg benne az öngyilkosság gondolatát. E. Margitot holnap adják a fiatalkoruak bíróságának.

* **A háboruból hazajött iparosok szervezkedése.** Felkérjük az ipartestület kötelekébe tartozó összes önálló iparosokat, hogy f. hó 20-án, azaz szerdán d. u. 6 órakor az ipartestület helyiségében saját ügyeik megbeszélése tárgyában tartandó értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az Ipartestület elnöksége.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőt Bálintfy Anna temetése. A temetésen nagyszámban jelentek meg az elhunyt tisztelői és barátai. A beszentelést Imrik Zoltán c. kanonok segédlettel végezte. Az olaszii plébánia-templomban ünnepélyes gyászmisést tartottak. A szentmise végeztével az impozáns gyászmanen az olaszii temetőbe vonult, az elhunytat a családi sírboltban helyezték végső nyugalomra. — Tegnap délelőt ment végbe a katonai kórházban Bozics Károly számos hadiéremmel kitüntetett százados temetése. — Ugyancsak tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett Raszter Ödön temetése. A beszentelést Kovács Sándor róm. kath. lelkész végezte. — Mindhárom nagydíszű temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai te-

melkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

* **Helyreigazítás.** Vettük a következő helyreigazító nyilatkozatot: Igen tisztelt szerkesztő ur! Mint Bodó Ferenc honvédszázados, nagyváadi lakos megbízott ügyvédje tisztelettel felkérem, hogy a folyó évi november hó 15 én megjelent „A prédivonat megdézsmálói” című cikkekre vonatkozólag az 1914: 14 tc. 20 § a alapján a következő helyreigazítást közzétenni sziveskedjék: Való tény képez, hogy Nagy István és Dienes István detektívek, Horváth rendőrkapitány és egész csomó katonai ügyfelem lakásán házkutatást tartottak. A házkutatás eredménye az volt, hogy a rendőrségnél található lettár szerint lefoglaltak és elvittek ügyfelem lakásáról az ügyfelem kizárólagos és jogos tulajdonát képező 1 drb albániai lepedőt, 3 méter sötétkék posztót, 10 drb pokrócot, a melyek közül 2 kincstári volt és ezeket ügyfelem beigazoltan néhai sógorától, Erdélyi Sándor főhadnagytól kapta még 1913-ban, aki azokat a szokásos módon a kincstártól vásárolta, 3 pokróc pedig ügyfelem saját vásárlása volt. A többi 5 pokróc elvitele szintén jogszerű volt, mert ügyfelem még rem szerelt le és így azok a maga és legényei takaróit képező pokrócok jogszzerűen voltak nála. Elvittek továbbá 5 pár férfi cipőt, amelyekről laikus is megálapíthatja, hogy nem kincstáriak és amelyek tulajdonjogát ügyfelem minden kétséget kizáróan igazolni tudta, 13, circa 4 kg. talpbért, ezeket ügyfelem a 4 és fél év óta tartó háboru alatt előírás szerint igénylés uján a kincstártól pénzért vette. Elvittek 5 pár, az olasz harctérről származó cipőt és pedig 3 pár hosszuszárut és 2 pár box tiszticipőt, melyek ügyfelem a harctéren vásárolt, 1 zsák zabot, amit ügyfelem szintén aprójószágai részére pénzért vásárolt, 4 csomag albán dohányt, melyeket részben maga hozott az albán harctérről haza, részben szabadságra jövő embereivel küldött haza, mint saját pénzen vásároltat, 1 zsákban trafik dohányt, melyet ügyfelem pénzért vásárolt, hogy azon élelmiszereket cseréljen. Ezen dolgokat ügyfelem a mai napon beadott kérvénnyel visszaköveteli a rendőrségtől, mert azt mindenki tudhatja, hogy ezek ügyfelem által lassacskán beszerezhetőek voltak. Találtak ezeken kívül még ügyfelem házában és pedig a cselédszobában a cselédágy alatt 2 drb juhászbundát, a padlason 10 drb gurtnit és egy kis köteg puskaszínort. Ezeknek házában letézéséről ügyfelem maga is csak a nyomozat során szerzett tudomást. Elkoboztak azonkívül 4 lovat, 1 kocsi és löszerszámot, amely az idecsolt és ugyancsak közzölni kért nyilatkozat szerint eltulajdonítási szándék nélkül hivatalos célokra illetékes helyen történt előzetes bejelentés folytán tartott vissza ügyfelem. Fogadják Szerkesztő ur nagyrabecsülésem nyilvánítását. Tisztelettel dr Pogány Gyula ügyvéd.

Nyilatkozat. Alulírottak ezennel igazoljuk és készek vagyunk eskü alatt is vallani, miszerint Bodó Ferenc honvédszázados ur 1918 évi november 10 én, amikor Báthory rendőrkapitány utasítására a vasutbiztosító osztály egy Erdély felől jövő cseh szállítmányt lefoglalt, bejelentette Báthory rendőrkapitánynak, hogy tekintettel arra, miszerint hiába kért kincstári lovakat, hivatalos utjaihoz használandólag 1 pár lovat, kocsi, továbbá a legénységi mozgókonyha használatosságára 1 pár lovat ideiglenesen visszatart s pár napra feljavítás végett Biharra kiküld, miután neki sem zabja, sem egyéb takarmánya nincs. Nagyvárad, 1918 nov. hó 15 én. Keszeli Sándor s. k., M. e. Márton Örm. s. k., Zgf. Zétényi Sándor s. k., Goldenthal Béla s. k., Klein Ignác s. k., B. Nagy Sándor s. k., Ferderber Bertalan s. k., Máté Gyula szkv. s. k., Várkonyi Lajos s. k., Tóth Sándor s. k., Ákos Elek s. k., Nagy Gyula s. k., Kandel Mór s. k., Buzási István s. k., Gergely Gyula s. k., Kern Lipót s. k., Ríges Ferenc s. k.

* Orvosi hir. Dr. Goldner Herman orvosi gyakorlatát megkezdte. Sal Ferenc-u. 6.

Legujabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

* Zongora és énekórákra beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig. Előkészíték a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének- és okl. zongora-tanítónő, Arany János-utca 4. Ugyanott új zongora vagy pianino eladó, esetleg bérbeadó.

Színház.

A színház műsora:

Kedd: Sztambul rózsája.
Szerda: Aranyember.
Csütörtök: Pont Biquet család.
Péntek: Nebántsvirág.
Szombat este: Ocskay brigadéros.
Szombat délután: Hejehujja báró.
Vasárnap d. u.: Leányvásár.
Vasárnap este: Sárga lilium.

Sztambul rózsája Horváth Nusival.
A színház törzsközsége hosszabb idő óta érzékenyen nélkülözte a társulat nagytehetőségű, bájos szubrettjét, Horváth Nusit, aki hosszas betegségéből felépülve, ma este lép fel először a Sztambul rózsájában, amelyben Milidit játsza.

Sárga lilium. A bragaurai hercegnek egy régmúlt világból való szerelmét használta fel Biró Lajos arra, hogy bevilágítsa a régi magyar élet romlottságába. A vasárnapi előadás főszerepei Hevesy Mária, Aranyossy Aranka, Tóth Elek, Váradi Lajos, Bihar Akos és Harsányi Miklós kezében vannak. A darab színrehozása a színtársulat nagyrésztét foglalkoztatja.

Aranyember elmúlt hét nagy sikereire való tekintettel a színház igazgatósága e héten újból beállította műsorába.

MOZI.

* **Nick Fantom az Apollóban.** Tegnap este izgalmas szenzációja volt az Apolló színháznak. Egy bravuros Nick Fantom film premierje ragadta el a közönséget, a Nincs tovább című megkapó dráma, amely a dektív történetek közt talán a legérdekesebb.

Erich Kaiser Titz, a világhírű filmszínész kreálta a főszerepét annak a grandiozus színműnek, amelyet ma nagyszerű program keretében mutat be az Uránia és a Vigadó mozgószínház. **Fantom kastélya** a címe a briliáns, eredeti bűnügyi regénynek.

URÁNIA mozgó- színház	MA Fantomasz kastélya. Este 7 órai kezdettel.
------------------------------------	--

Szerkesztésért felelős: **HILF LÁSZLÓ.**

Kiadótulajdonos: **Szent László-nyomda r.t.**

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Sarokház eladó.

Nagyhidhoz közel, iparosoknak különösen alkalmas nagy műhelyekkel. Értekezhetni:

Lőrincz Herriknél
Zöldfa-utca 9. szám.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsonöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a :

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hévízfürdője. Természetes 49°C hőmérsékletű forrás, kőszóvány, csusz stb. ellen

Télen-nyáron nyitva!
Villanyvilágítás!

Téli szeziónban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtalanul küld a **Fürdőigazgatóság.**

A Félix-fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

VAS és rézágak,

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: öszszehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Nincs tovább.

Előadások kezdete hétköznap 5, szombat, vásár- és ünnepnap délután 3 órakor.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

Fantomasz kastélya.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálccával	40.-
Kávékészlet	40.-
Feketeráves készlet színes tálccával	40.-
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80.-
Főző lábasok tűzálló	6.-
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.-
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.-
Fűgőlámpa csigás felszerelve	80.-
Falifűgő színes aranyozással	40.-
Éledőkészlet sz. aranyozással 6 szem.	300.-
Ébedőkészlet színes finom minával 100 részes, teáskészlettel együtt	500.-

Diszmiáruk, majolika disztárgyak, valódi cobald diszmiáruk, terakota figurák, chinaezüst és alpaca ezüst áruk legnagobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben. Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmiáru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13. Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Portörölők
és padlótörölők darabja 6 korona 50 fillér. — Hegedüs János, Rákóczi-ut 1. szám.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Flainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztyűk, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Pemete
és hársfamézscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tyukszemirtő
három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Ruhaszövetek,
selymek, bársonyok, szőrmeujdonságok, szőnyeg és fehérműek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Eladó
két magánház, azonnal el lehet foglalni és több kisebb-nagyobb házak. Értekezni lehet Toma Józsefnél Nilgesztelep, Hajdu-ház.

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.
Ruhafesték
feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér, kipróbált finomabb minőség 70 fillér.
Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalék engedmény. Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Likör
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórlum, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriájában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruhákért, mert a kintin bevélt ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag tisztíthat. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Poloskairtó
székén biztos, kipróbált, megbízható poloskák irására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tavaszi
szepiők, májfoltok, bőrpírosság, kiütés, mireszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra ártosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Mérbeadó
Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) koresma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.t. nagyáradal cégénél nyerhető.

Spanyolnátha
járványoknál betegszobákban *tenyő (borovicska) szobaiilat* kintűnő dezinficiáló permetező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér különcdíj ellenében kivánságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE
Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38. Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjó 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 30 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomorerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhető.

A Sajtó hölgybizottság
könyv és lapterjesztő vállalata:
a Kossuth Lajos-utcai trafikban
ajánlja könyveit és lapjait
Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság
BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kerékpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1. Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 31-53 szám.

A Szilgigeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE
IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.
Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos fűzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.
Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig, Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.
A telep telefonja 514. Főszerező telefonja 55.